

U N I V E R Z I T A K A R L O V A

Pedagogická fakulta

**CENTRUM ŠKOLSKÉHO
MANAGEMENTU**

**PRÁVNÍ SUBJEKTIVITA
ŠKOLNÍCH JÍDELEN**

Závěrečná bakalářská práce

Autor:	Jahodová Hana
Obor:	Školský management
Forma studia:	kombinované
Vedoucí práce:	Bc.Strosserová Alena
Datum odevzdání práce:	duben 2009

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou závěrečnou bakalářskou práci vypracovala sama za použití zdrojů a literatury v ní uvedených.

Hana Jahodová

Resumé

Závěrečná bakalářská práce se zabývá problematikou právní subjektivity školních jídelen (ŠJ), problémy při sloučení základních škol (ZŠ) a mateřských škol (MŠ) se školní jídelnou. Práce zkoumá, zda mohou dva druhy zařízení s tak odlišným stylem řízení a povahy práce společně fungovat. Cílem práce je zjistit, kdy je vhodné uvažovat o právní subjektivě jednotlivých zařízení.

Analýza současného postavení školních jídelen a přístupu k nim vychází z výzkumu provedeného s řediteli ZŠ a MŠ spravujících školní jídelny, s řediteli samostatných ŠJ a s vedoucími ŠJ bez právní subjektivity.

Závěrečná bakalářská práce může být metodickým pokynem, který pomůže vedoucím pracovníkům při přechodu na právní subjektivitu.

Summary

This work deals with the issue of legal subjectivity of school dining-halls and problems of merging elementary schools and kindergartens with dining-halls. A study is conducted on the subject whether the two facilities with such diverse manners of management and natures of services can operate together. The main goal of this work is to determine when it is appropriate to consider legal subjectivity of individual facilities.

The analysis of actual position of school dining-halls is based on a research done with schoolmasters and dining-hall managers.

This paper can serve as a formal advice which aims to help the leading officials with the transition to gain legal subjectivity.

Klíčová slova

Právní subjektivita, školní jídelna, vedoucí školní jídelny, ředitel školní jídelny, management školního stravování, potřeba změny, připravenost na změnu, swot analýza.

Obsah

Obsah	5
Úvod	6
Cíl práce	7
1. Teoretická část	
1.1 Potřeba změny	8
1.1.1 Připravenost na změnu?	8
1.1.2 Definice právní subjektivity	9
1.1.3 Doba rozhodování	10
1.1.4 SWOT analýza	11
1.2 Přejít ŠJ na právní subjektivitu	12
1.2.1 Povinnosti zřizovatele	12
1.2.2 Povinnosti zřizované ŠJ	14
1.2.3 Dokumenty potřebné pro činnost ŠJ	16
1.3 Právní subjektivita ŠJ a skutečnost	19
1.3.1 Postavení vedoucí a ředitelky ŠJ v managementu školy	21
2. Výzkumná část	
2.1 Formulace hypotéz	22
2.2 Cíl výzkumu	22
2.3 Analýza získaných údajů	24
3. Závěr	44
4. Seznam použité literatury	46
5. Přílohy	47

Úvod

Při přechodu školní jídelny na právní subjektivitu, kdy neměl nikdo ze zúčastněných představu, co takováto změna obnáší, nezbývalo, než za plného provozu začít shromažďovat informace, sebevzdělávat se a postupně vše realizovat. V té době by vedoucí školní jídelny potřebovala podrobný metodický návod postupu při přechodu na právní subjektivitu. Prostřednictvím závěrečné bakalářské práce se naskytla příležitost takovýto návod vytvořit.

Školní stravování je úzce spjato se vzdělávacím procesem. Ideální je stav, kdy základní nebo mateřská škola se školní jídelnou spolupracují. U předškoláků utváří správné stravovací návyky, učí je základy stolování, seznamuje je s potravinami, které mnohdy z rodiny neznají, poznávají zdravou a vyváženou stravu. Žáci základních škol se mohou aktivně zapojit do tvorby jídelníčku a pak společně s učiteli a vedoucími ŠJ o výsledcích diskutovat. Ředitelé škol mají možnost využít zkušenosti kuchařek při hodinách vaření nebo při tvorbě občerstvení na školních akcích, řada možné spolupráce je velká. To vše funguje za předpokladu, kdy ředitel školy pochopí, že ŠJ může výrazně přispět k dobrému image školy a že spokojený strávnick znamená i spokojené rodiče, učitele a zaměstnance školních jídelen. Je důležité, aby existovala dobrá komunikace mezi managementem školy a školní jídelnou. Ne vždy tomu tak je.

Tam, kde vzájemná spolupráce chybí, je dobré začít uvažovat o právní subjektivitě školních jídelen. Budou opomenuty ekonomické výhody a nevýhody pro zřizovatele, to by bylo téma na další práci, budou se zjišťovat co nejvýhodnější podmínky pro ŠJ a tím zároveň i pro stravníky. Je napsáno mnoho prací o způsobu fungování škol a školských zařízení sloučených v jeden subjekt. Tato práce by chtěla popsat opačný problém, **fungování školních jídelen s právní subjektivitou.**

Závěrečná bakalářská práce se zaměřuje na oblast příspěvkových organizací zřizovaných krajem, obcí nebo svazkem obcí.

Cíl práce

Tato práce by měla přispět informacemi školám, školským zařízením a zřizovatelům při rozhodování, zda školská zařízení sloučit v jeden subjekt nebo naopak zřídit více samostatných subjektů.

Cílem práce je zjistit, kdy je vhodné přistoupit na změnu, jaká jsou pozitiva a negativa sloučení.

Práce popisuje a formuluje základní úkony, které musí zúčastněné strany provést při zřizování školní jídelny jako samostatný právní subjekt.

V práci je uveden základní rozdíl mezi prací vedoucí školní jídelny, která je součástí školy a prací ředitelky školní jídelny s právní subjektivitou.

V neposlední řadě je cílem práce zmapovat a porovnat názory ředitelů ZŠ a MŠ se školní jídelnou a bez ní, vedoucích školních jídelen a ředitelů školních jídelen s právní subjektivitou.

1. Teoretická část

1.1 Potřeba změny

Tlak z vnějšku

- rozhodnutí nebo doporučení zřizovatele-ekonomické důvody
- nepříznivá/příznivá demografická křivka
- změna zastupitelstva = změna názoru na vedení školských zařízení
- vyvolat diskusi může i nespokojenost žáků a rodičů
- dobré příklady a zkušenosti v příslušném regionu hodné následování

Vlastní iniciativa

- důvodem může být odchod dosavadního ředitele do důchodu, protože to je nejvhodnější doba pro změnu právního zřízení školní jídelny
- rozhodnutí ředitele MŠ nebo ZŠ
- rozhodnutí vedoucí ŠJ

1.1.1 Připravenost na změnu?

Na změnu nebyl připraven v roce 2003, či dříve nikdo.

Skutečnost je taková, že velkou většinu školních jídelen spravují základní nebo mateřské školy. Při sloučení školy se školní jídelnou je velmi důležitý postoj, názory, přístup a komunikace mezi ředitelem a vedoucí ŠJ. Tam kde tato základní pravidla nefungují, musí nastat změna.

Závěrečná bakalářská práce bude vycházet z toho, že impuls ke změně přijde z iniciativy vedoucích školních jídelen popř.ředitelů škol, kteří z nějakého důvodu nechtějí spravovat ŠJ. Jedním z nejobtížnějších úkolů je přesvědčit zúčastněné strany o potřebě změny a to zejména v situaci, kdy vše jde zdánlivě bez problémů. Je třeba otevřeně komunikovat, uvádět argumenty, podávat informace. Musí se brát v úvahu atmosféra školského zařízení, jeho identita, musí se počítat s tím, že se změní povaha řídicí práce, vztahy mezi lidmi.

Je vůbec právní subjektivita vhodná pro školní jídelny?

Odpověď na otázku zní, ano.

Z vedoucích školních jídelen se stanou manažeři a zaměstnavatelé srovnatelní s šéfy menších či středních firem¹. Vedle nesporných práv přináší právní subjektivita i velkou odpovědnost, velké pracovní vytížení.

Vedoucí školní jídelny musí být člověk, který chce a umí jít do rizika, vezme na sebe odpovědnost za svěřený majetek, zaměstnance, za výsledky své práce. Je to šance pro ředitele jak vylepšit materiální podmínky svého zařízení, šance o sobě svobodně rozhodovat. Právní subjektivita je podle mého názoru vhodná právě pro školní jídelny, jejichž hlavním cílem není vzdělávání a výchova, ale zajištění služby. Ředitelé školních jídelen se uplatní jako ekonomové, hospodáři, správci budov, investoři, odborníci na výživu, smluvní partneři. Je důležité mít kolem sebe sehraný, stejně smýšlející kolektiv, vstřícnost radnice, školy a veřejnosti. Ne každému takový styl práce vyhovuje, někdo se raději nechá vést a společně s dobrým managementem školy odvádí vynikající práci ke spokojenosti školy, strážníků, veřejnosti, zřizovatele i kontrolních orgánů.

1.1.2 Definice právní subjektivity

Právní subjektivita představuje způsobilost být účastníkem-subjektem-právních vztahů. Právní subjekt vstupuje do právních vztahů vlastním jménem a nese za ně odpovědnost².

Znamená to:

- větší samostatost při rozhodování o finančních a rozpočtových záležitostech
- hospodaření s majetkem v rozsahu, který vymezí zřizovatel ve zřizovací listině
- samostatné rozhodování v pracovněprávních záležitostech
- rozvoj doplňkové činnosti a nakládání s hospodářským výsledkem
- vznik samostatné účetní jednotky

1 OGRODNÍK, Zdeněk, st. *Démon právní subjektivity*. [online]. 2002. Dostupné z: <<http://www.ceskaskola.cz/>>

2 MŠMT ve spolupráci s MF. *Metodická pomoc školám, předškolním zařízením a školským zařízením zřizovaným obcí při přechodu na právní subjektivitu*. čj. 23620/2002-60.

1.1.3 Doba rozhodování

- setkání dotčených stran se zastupiteli, je důležité přednést přesvědčivé důvody pro vznik nového subjektu, popsat situaci, prezentovat svou vizi, představy o budoucnosti, vymezení úkolů pro zúčastněné strany, určení odpovědnosti, způsobu komunikace a kontroly
- kontaktování a návštěva ŠJ s právní subjektivitou v regionu, dobrá rada a zkušenost usnadní práci v začátcích
- zvážení situace po stránkách ekonomických, organizačních, administrativních
- vyslechnutí názorů odborníků a veřejnosti
- vypracování SWOT analýzy

1.1.4 SWOT analýza

Dobrá analýza podaná s důrazem na silné stránky a příležitosti může být při argumentaci se zastupiteli důležitým přesvědčovacím dokumentem.

Obecný příklad SWOT analýzy

Silné stránky <ul style="list-style-type: none">-dobré vztahy se zřizovatelem a školou-poloha budovy v klidné části-dobré pracovní vztahy s podřízenými-zavádění nových trendů-ochota vzdělávat se-zrekonstruované prostory-dobrá pověst jídelny-ambiciózní vedoucí ŠJ, která chce vybudovat moderní jídelnu reagující na měnící se požadavky a okolní vývoj	Slabé stránky <ul style="list-style-type: none">-špatné vztahy se zřizovatelem a školou-poloha budovy na špatně dostupném místě-napjaté pracovní vztahy s podřízenými-nevyhovující prostory-vysoký věkový průměr zaměstnanců-špatná pověst jídelny
Příležitosti <ul style="list-style-type: none">-svobodné rozhodování v záležitostech ŠJ-hospodaření s vlastním rozpočtem-schválené plány na rekonstrukci-zlepšení komunikace se školou, zřizovatelem, veřejností-rozšíření nabídky jídel a služeb-výstavba rodinných domů v okolí, tzn. noví strážníci-využití doplňkové činnosti-budování a směřování ŠJ podle svých představ	Hrozby <ul style="list-style-type: none">-reklamy na nezdravá jídla-dostupnost bufetů a rychlých občerstvení v okolí školy-neinformovanost veřejnosti-nezájem školy a zřizovatele o spolupráci-úbytek strážníků-stárnutí personálu-velká odpovědnost-konkurence soukromých firem provozujících stravování ve školách

Výčet možností není zdaleka uzavřený, každý region, každé místo, budova má svá specifika. Co jedni mohou považovat za příležitost, pro jiné může být hrozbou. SWOT analýza je vlastně popis konkrétní situace, pomůže utřídit si myšlenky a naplánovat další postup.

1.2 Přejchod ŠJ na právní subjektivitu

Všechny zúčastněné strany se dohodly a je možné začít s konkrétními kroky. Je třeba si uvědomit, že změna potřebuje dostatek času. Musí proběhnout řada právních úkonů. Pro školní jídelny je nejvhodnější doba změny ke konci kalendářního roku.

V následující kapitole je čerpáno z metodické pomoci školám, předškolním zařízením a školským zařízením zřizovaných obcí při přechodu na právní subjektivitu čj. 23 620/2002-60, kterou vydalo MŠMT ve spolupráci s MF.

1.2.1 Povinnosti zřizovatele

- rada obce předloží zastupitelstvu obce návrh na vznik nové příspěvkové organizace (PO) a návrh na změnu ve zřizovací listině subjektu, který ŠJ dosud spravoval
- zastupitelstvo obce schválí zřízení nové PO a změnu zřizovací listiny existující PO a určí, v jakém rozsahu přecházejí práva a závazky na nové organizace
- obec požádá místně příslušné pracoviště Českého statistického úřadu o přidělení IČO a vyplní formulář „Oznámení ekonomického subjektu“
- příprava zřizovacích listin (název a sídlo školského zařízení, název, sídlo a IČO zřizovatele, označení statutárního orgánu a způsob jakým vystupuje ve jménu organizace, vymezení hlavní činnosti, předmět, podmínky a rozsah doplňkové činnosti, je-li doplňková činnost povolena)
- rozhodnutí o zřízení PO nechá zřizovatel zveřejnit v Ústředním věstníku České republiky do 15 dnů ode dne, kdy k uvedené skutečnosti došlo
- provede zápis do obchodního rejstříku nové PO a podá návrh na změnu zápisu stávající PO do obchodního rejstříku
- doporučeno do 30.9.2009 podat žádost o zařazení do rejstříku škol, předškolních zařízení a školských zařízení, současně podat žádost o změnu v rejstříku stávajícího subjektu, pokud byla ŠJ spravována školou podle zákona č.181/2003 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství

- výpis z katastru nemovitostí
- vypsání výběrového řízení, odvolací a jmenovací dekrety za předchozího souhlasu KÚ
- spolu se jmenováním stanoví obec řediteli platový tarif, výši příplatků a odměn
- s nově vznikající organizací je nutno projednat změnu vedení účetnictví podle zákona o účetnictví č.563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- ve spolupráci se stávajícím subjektem je nutno vyhotovit účetní závěrku a inventarizaci k termínu převodu
- určení způsobu nakládání se svěřeným majetkem
- pověření osoby určené k jednání se ŠJ

1.2.2 Povinnosti zřizované ŠJ

- Kroky, které je potřeba udělat se dají pro zjednodušení rozdělit do několika oblastí:
 1. Organizační a právní
 2. Personální
 3. Ekonomické
 4. Administrativní

Oblast organizační a právní

- zřízení účtu u banky pro školní jídelnu a FKSP (k tomuto kroku je zapotřebí kopie zřizovací listiny spolu s IČO)
- oznamovací povinnost (OSSZ, VZP)
- registrace u finančního úřadu
- provedení revize stávajících smluv na dodávku elektřiny, plynu, vody, na telekomunikační služby, odvoz odpadu, deratizace
- nasmlouvání pojištění a závodní preventivní péče
- projednání přechodu v oblasti pojištění, BOZP a PO
- zajištění, ve spolupráci s obcí, pojištění majetku a žáků
- dle školského zákona sepsání smluv o poskytování stravování s ostatními právními subjekty
- popř.sepsání smluv s obcí o refundaci mzdových nákladů (topič, úklid, mzdová a účetní agenda)
- je zapotřebí všem dotčeným stranám včas oznámit změnu a nové číslo bankovního účtu

Oblast personální

- vypracování pracovních smluv a platových výměrů (pokud se mění)
- zabezpečení zpracování a popis pracovní náplně u těch pracovníků, u nichž dojde ke změně
- zkontrolování platového zařazení dle katalogu prací
- vyhotovení podpisových vzorů
- vypracování organizační struktury školní jídelny
- jmenování zástupce
- vymezení kdo za co a komu odpovídá

Oblast ekonomická

- nakoupení programu pro vedení účetnictví, popř.zajištění firmy na vedení mzdové a účetní agendy, pokud obec nemá zřízeno např. Středisko služeb škole
- uzavření účetnictví a provedení inventarizace majetku
- určení způsobu vedení účetnictví
- vypracování způsobu kontroly
- získání živnostenského listu pro provozování doplňkové činnosti
- projednání provozního rozpočtu s obcí
- ředitel nově vzniklé příspěvkové organizace požádá prostřednictvím obcí s rozšířenou působností nebo přímo kraj o převod mzdových prostředků
- vymezení pracovně právních vztahů v doplňkové činnosti
- vypracování kalkulace ceny oběda

Oblast administrativní

- zhotovení razítek (přesný název podle zřizovací listiny)
- pokud se využívá platba poštovními poukázkami, je potřeba zadat včas jejich tisk s novým názvem, adresou a číslem účtu
- zkontrolování dat posledních revizí (elektroinstalace, ele.spotřebičů a náradí, kotelny, komínů, hromosvodu, plynu, hasicích přístrojů), případně provedení revizí nových
- vypracování organizačních směrnic a řádů
 - některé směrnice jsou dány zákonem, např.směrnice pro oběh účetních dokladů nebo směrnice o poskytování ochranných oděvů a pomůcek
 - jiné upřesňují pracovní postupy a činnosti ŠJ v souladu s obecně právními předpisy, např.pravidla pro odměňování, provozní řád, organizační řád..

1.2.3 Dokumenty potřebné pro samotnou činnost zařízení školního stravování

Organizační směrnice

Organizační směrnice musí pokrýt celou oblast hospodaření příspěvkových organizací.

- aktuální účtový rozvrh
- náležitosti dokladů
- vzory účetních dokladů
- číselníky dokladů, číselné řady, používané symboly
- analytické rozlišení účtů
- směrnice pro evidenci, účtování a odepisování majetku
- směrnice pro inventarizaci majetku a závazků
- harmonogram účetních závěrek v průběhu účetního období
- směrnice pro časové rozlišování nákladů, výnosů, dohadných položek
- směrnice k DPH
- spisový a skartační plán
- oběh účetních dokladů
- směrnice k používání FKSP
- směrnice k finanční kontrole

Dále pak obsahují **vnitřní předpisy organizace**

- podpisové vzory
- provozní řád
- pracovní řád
- sanitační řád
- směrnice pro provádění úklidových prací
- pracovní náplně
- vnitřní platový předpis
- platné sazby
- postupy nakládání s odpady
- směrnice pro doplňkovou činnost
- kalkulace ceny oběda

Ideální je, pro účely kontroly, mít vloženy ve směrnících kopie všech zřizovacích dokumentů.

BOZP (Bezpečnost a ochrana zdraví při práci) a **PO** (Požární ochrana)

- směrnice pro poskytování ochranných pracovních prostředků
- záznamy o školení zaměstnanců
- záznamy o zdravotních preventivních prohlídkách
- seznam dezinfekčních prostředků a způsob jejich použití
- určení zaměstnanců k zajištění první pomoci
- kniha úrazů
- řád ohlašovny požárů
- požární řád
- požární evakuační plán
- požární poplachová směrnice

HACCP (Systém kritických bodů)

Podle vyhlášky 602/2006 Sb., kterou se mění vyhláška 137/2004 Sb.

- provozovatelé ŠJ vytvoří a zavedou jeden nebo více postupů založených na zásadách HACCP a postupují podle nich
- časový harmonogram ověřovacích postupů a vnitřních auditů
- školení pracovníků
- zavedení dokumentace a vedení záznamů

1.3 Právní subjektivita ŠJ a skutečnost

Pro tuto závěrečnou práci bylo vhodné pro přehlednost situace zjistit četnost školních jídelen s právní subjektivitou v České republice. Bylo využito statistických informací za školní rok 2007/2008 (ústav pro informace ve vzdělávání).

Procentuální přehled školních jídelen podle krajů

	PR	AS	TČ	JČ	PL	KV	ÚS	LI	KH	PA	VY	JM	OL	ZL	MS	Celkem
Celkem ŠJ	587	888	482	417	214	542	351	492	517	451	1030	595	536	853	7955	
Z toho jídelen s PS	9	36	7	5	0	13	3	11	16	4	23	15	4	5	151	
Spol. s r.o.	1	1	0	0	0	3	6	1	4	1	3	0	0	0	20	
% z celk.počtu	1,7	4,2	1,5	1,2	0	3	2,6	2,4	3,9	1,1	2,5	2,5	0,7	0,6	2,1	
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	

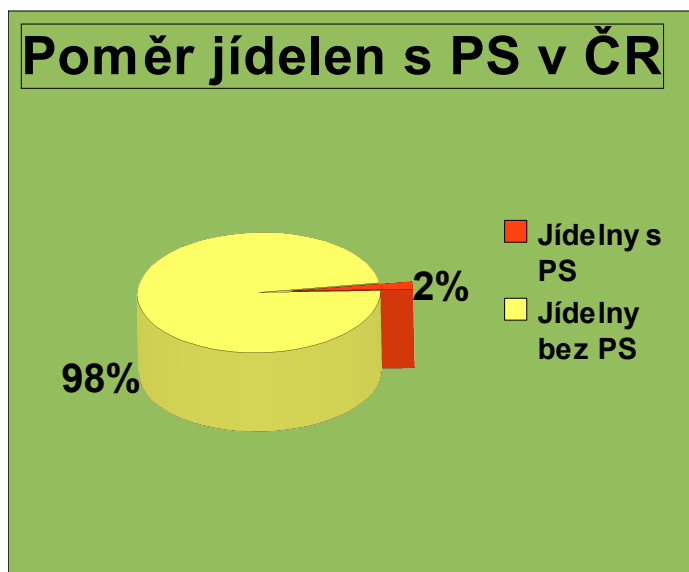
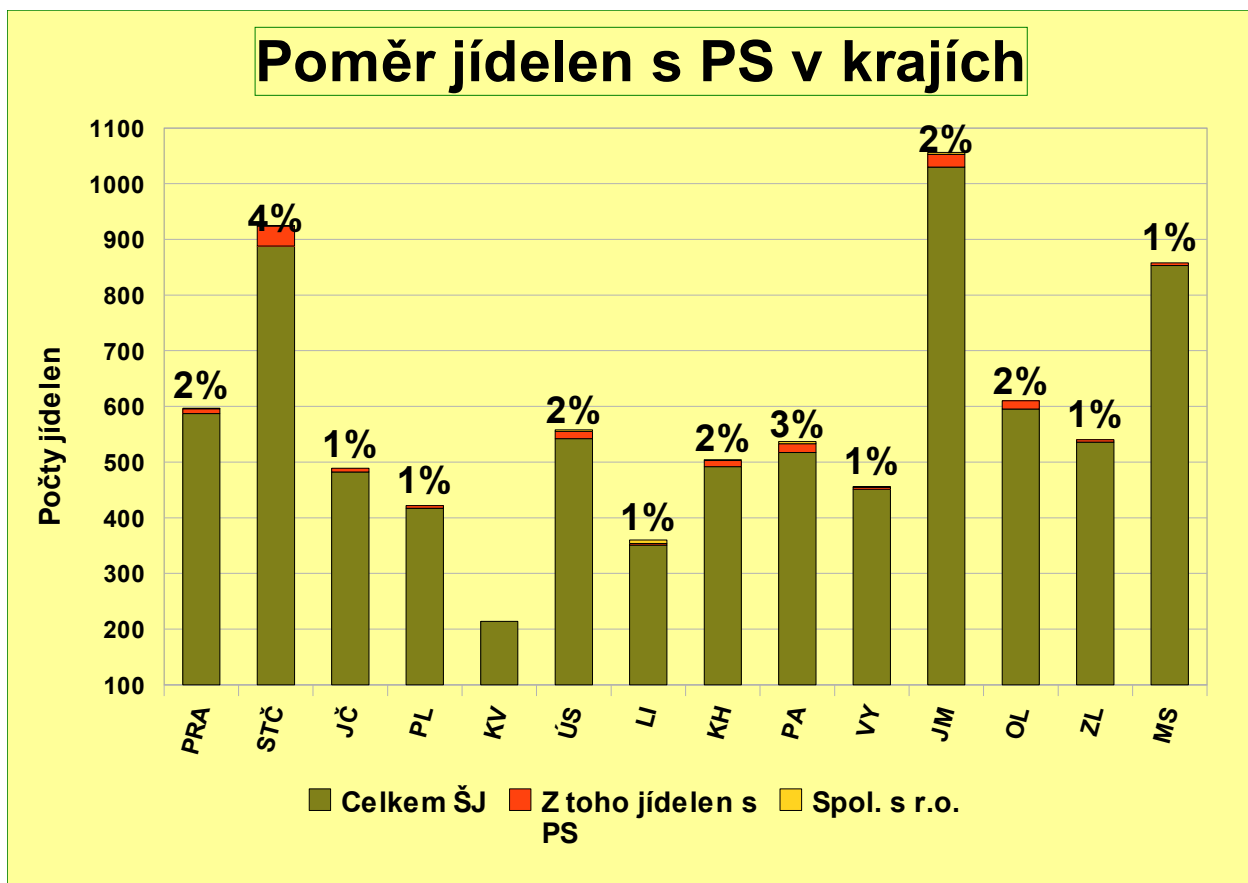
Společnosti s ručením omezeným (Spol.s r.o.) jsou jednou z forem právnivých osob, pro potřeby této práce jsou přiřazeny k jídelnám s právní subjektivitou, vykonávají činnost školního stravování, nejsou sloučeny s jiným školským zařízením.

Z tabulky je vidět, že největší počet jídelen s právní subjektivitou je ve Středočeském a Pardubickém kraji.

Naopak ve Zlínském a Moravskoslezském kraji je nejméně jídelen s právní subjektivitou a v Karlovarském kraji není dokonce žádná samostatná jídelna.

Je to zřejmě dáno politikou jednotlivých krajů v souladu s jejich dlouhodobými záměry.

Pro zajímavost v jihomoravském kraji je 15 jídelen z celkových 23 s právní subjektivitou jen v Brně.



Jídelny s PS	171
Jídelny bez PS	7955

Jak je vidět z grafu, pouhé 2% školních jídelen z celkového počtu 7 955 mají právní subjektivitu.

1.3.1 Postavení vedoucí a ředitelky školní jídelny v managementu školy

Bc. Strosserová Alena³ (2006) se ve své závěrečné bakalářské práci zabývá mj. postavením vedoucí školní jídelny v managementu školy. Uvádí dva významné předěly ve vedení školní jídelny, které nastaly se vznikem právních subjektů a zrušením Školských úřadů.

Vedoucí školní jídelny jako součásti školy = vedoucí je přímo podřízena řediteli školy, je na úrovni středního managementu ve školství, je řídicím pracovníkem úseku, který je součástí školy (MŠ).

Ředitelka školní jídelny s právní subjektivitou = v managementu školy je na úrovni ředitele školy, se všemi povinnostmi, které funkce obnáší.

Obě pozice mají spoustu totožných rysů. Pro bezchybný chod zařízení je důležité, aby vedoucí i ředitelky vykazovaly schopnosti potřebné k vedení. Zde se propojují dvě oblasti, oblast manažera v gastronomii spolu se specifiky školského zařízení.

³ STROSSEROVÁ, Alena. *Role vedoucí školní jídelny v managementu školy: závěrečná bakalářská práce*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta pedagogická, 2006. 105 l. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Václav Havelka.

2. Výzkumná část

2.1 Formulace hypotéz

Hypotéza č.1:

Schopnost ředitele ZŠ nebo MŠ, který dobře ovládá a rozumí problematice školy, vést školní jídelnu, zařízení s tak odlišným stylem řízení.

Hypotéza č.2:

Právní subjektivita, to nejlepší pro ŠJ a strážníky.

2.2 Cíl výzkumu

Jako výzkumný nástroj byla zvolena forma dotazníku.

Dotazník byl vytvořen s úmyslem zmapovat pohledy a názory na vedení školních jídelen z různých manažerských pozic. Z pozice ředitelů ZŠ a MŠ, jejichž součástí je školní jídelna, dále pak z pozice ředitelů školních jídelen s právní subjektivitou a v neposlední řadě z pozice vedoucích školních jídelen, které jsou součástí školy.

Pro potřeby pilotáže a ověření formulace dotazů v praxi byli osloveni ředitelé a vedoucí zařízení z každé sledované skupiny v blízkém okolí. Otázky byly srozumitelné, dotazník nebylo zapotřebí upravovat.

Vzor dotazníku je přílohou č.1 - zařazen za tento text.

K distribuci dotazníku byla zvolena forma zavěšení na Moodle, ale tento způsob se neosvědčil, vrátily se pouze dva vyplněné dotazníky, z toho jeden od ekonoma školy, což nesplňovalo podmínky šetření.

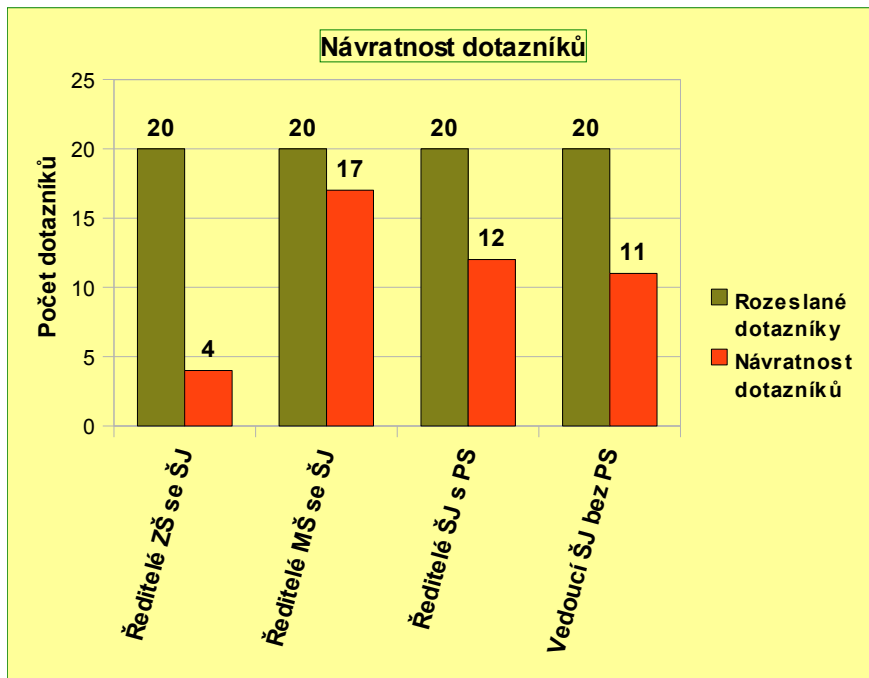
Byla proto zvolena forma přímého kontaktu prostřednictvím e-mailu, kontakty byly hledány na internetových stránkách ÚIV.

Nejednalo se o velký, celorepublikový výzkum. Pro potřeby této bakalářské práce je tento vzorek postačující. Náhodným výběrem bylo osloveno stejné množství respondentů z každé sledované skupiny.

Návratnost dotazníků rozeslaných e-mailem:

	Rozeslané dotazníky	Návratnost dotazníků	Procenta
Ředitelé ZŠ se ŠJ	20	4	20,00%
Ředitelé MŠ se ŠJ	20	17	85,00%
Ředitelé ŠJ s PS	20	12	60,00%
Vedoucí ŠJ bez PS	20	11	55,00%
Celkem	80	42	52,50%

Z tabulky je patrné, že nejmenší zájem o průzkum týkající se školních jídelen byl ze strany ředitelů ZŠ. Nelze z toho vyvozovat závěry o nezájmu ředitelů o školní jídelny, to by mohl potvrdit nebo vyvrátit jen rozsáhlejší výzkum. Pro potřeby této bakalářské práce se však musí z tohoto faktu vycházet.



2.3 Analýza získaných údajů

První tři otázky byly položeny jako orientační, otázka č.1 byla již analyzována na str.č.23.

Otázka č.2 – Doba strávená ve funkci.

Ve funkci	Méně než 1 rok	1 – 5 let	5 a více let
Ředitelé ZŠ se ŠJ	1	1	2
Ředitelé MŠ se ŠJ	0	3	14
Ředitelé ŠJ s PS	0	2	10
Vedoucí ŠJ bez PS	0	0	11

Tato otázka měla za úkol zjistit, jak velká je fluktuace řídicích pracovníků ve školství, jaké mají zkušenosti s vedením svého zařízení a hlavně s vedením školních jídelen, které spravují.

Jak je znázorněno v tabulce, na manažerských pozicích jsou ředitelé ze zkoumaného vzorku nejčastěji 5 a více let, mají tedy dostatek zkušeností k posouzení soužití se školní jídelnou, ať v kladném nebo záporném smyslu.

Je zajímavé, že i na poměrně malém zkoumaném vzorku se potvrdilo, že pracovnice středního managementu, tj.vedoucí ŠJ jsou ve funkci 5 a více let, obecně se mluví o stárnutí personálu školních jídelen, vedoucí pracovníky nevyjímaje a o nedostatku mladých, kvalifikovaných lidí, ochotných pracovat ve školství.

Otázka č.3- Pohlaví respondenta.

Pohlaví	žena	muž
Ředitelé ZŠ se ŠJ	3	1
Ředitelé MŠ se ŠJ	17	0
Ředitelé ŠJ s PS	11	1
Vedoucí ŠJ bez PS	11	0

Je zřejmé, že se v tomto výzkumu budeme pohybovat v převážně ženském prostředí.

Je však vidět, že i prostředí školních jídelen s právní subjektivitou není cizí mužům, školní stravování nemusí být výhradně ženská záležitost.

Otázka č.4 – Rozhodování, zda budete právním subjektem nebo jeho součástí.

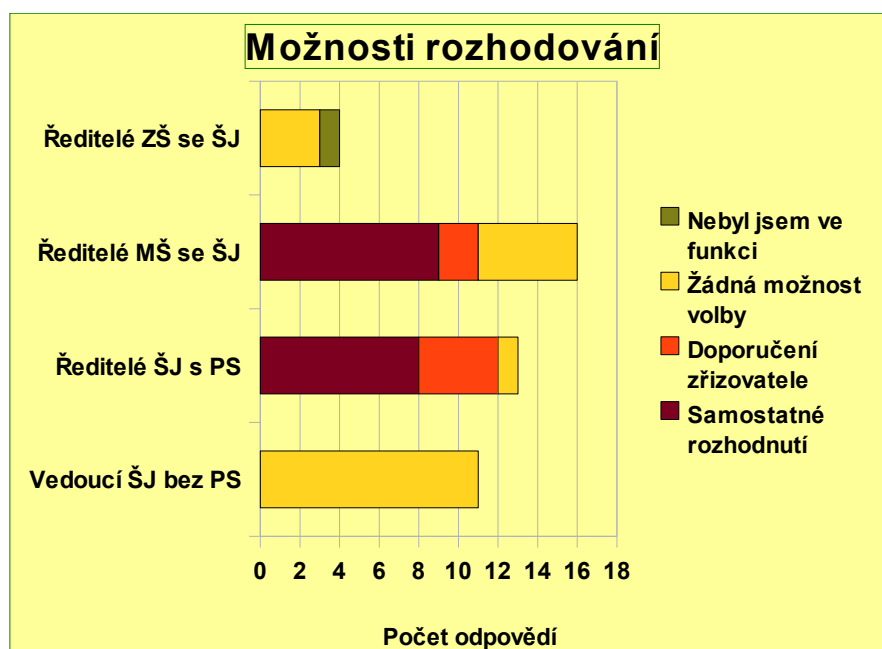
Cílem této otázky bylo zjistit, jak velký prostor dal zřizovatel svým zařízením při rozhodování o své budoucnosti. Z odpovědí vyplynulo, že kdo skutečně chtěl a měl povědomí a možnosti stát se samostatným subjektem, udělal to většinou již před rokem 2003, kdy povinnost obcí a krajů zřídit právní subjekty byla dána zákonem.

Před rokem 2003 požádalo o právní subjektivitu 6 z 12 školních jídelen, které se zúčastnily výzkumu.

Bylo nutno doplnit jeden sloupec odpovědí, nebylo počítáno s možností: **nebyl ve funkci.**

U manažerů školních jídelen s právní subjektivitou nastala situace, kdy jeden dotázaný odpověděl kombinací: **samostatné rozhodnutí + doporučení zřizovatele.**

Možnosti	Samostatné rozhodnutí	Doporučení zřizovatele	Žádná možnost volby	Nebyl jsem ve funkci
Ředitelé ZŠ se ŠJ	0	0	3	1
Ředitelé MŠ se ŠJ	9	2	5	0
Ředitelé ŠJ s PS	8	4	1	0
Vedoucí ŠJ bez PS	0	0	11	0



Zde je velmi zajímavé sledovat odpovědi ředitelů jak škol (MŠ), tak školních jídelen s právní subjektivitou v porovnání s odpověďmi vedoucími školních jídelen. Ředitelé zvolili jednu ze tří možností, kdežto vedoucí ŠJ neměly žádnou možnost volby, což zřejmě vyplývá z postavení vedoucími školních jídelen v managementu školy, kdy vedoucí školní jídelny jsou plně podřízeny řediteli školy (MŠ), z tradice, kdy školní jídelny spravuje automaticky základní škola nebo mateřská škola, vedoucí školních jídelen nebyly dotazovány na názor, zda mají zájem být právním subjektem.

Otázka č.5 – Dostatek informací k přechodu na PS?

Tato otázka měla za úkol zjistit, zda při přechodu na právní subjektivitu měla jednotlivá zařízení dostatek informací. Zda postupovali podle pokynů obcí, kraje, metodiky, či zda museli potřebné informace nacházet sami.

I zde přibyl jeden sloupec odpovědí a to možnost: **nevím**, která nebyla brána v úvahu.

Dostatek informací	Ano	Ne	Nevím
Ředitelé ZŠ se ŠJ	1	1	2
Ředitelé MŠ se ŠJ	8	6	3
Ředitelé ŠJ s PS	5	6	1
Vedoucí ŠJ bez PS	0	11	0

Odpověď **ANO** a **NE** se opakovala přibližně ve stejném množství, to ukazuje na rozdílný přístup jednotlivých krajů k podávání informací, pokynů, či jiných metodik svým organizacím, znovu je vidět, že pro získání podrobnějších dat by bylo zapotřebí celorepublikového výzkumu zaměřeného na zřizovatele školských zařízení.

Projevil se odlišný pohled ředitelů a vedoucích ŠJ na stejnou otázku. Vedoucí školních jídelen nikdo neinformoval o krocích vedoucích ke změně právního zřízení školských zařízení.

Otázka č. 6 – Připravenost na změnu povahy práce.

Tato otázka doplňuje předcházející otázku č.5, znovu souvisí s dostatkem informací potřebných k přechodu na právní subjektivitu, s celkovou informovaností zúčastněných stran.

Měla za úkol zjistit hlavně ze strany ředitelů škol (MŠ) spravujících školní jídelny, zda si uvědomují odlišnosti a specifika ve vedení školních jídelen.

Pro vedoucí a ředitele školních jídelen se povaha práce nemění tak razantně, když se pomínou povinnosti související s právní subjektivitou.

Bylo opět zapotřebí doplnit další možnosti odpovědí, a to: **bezezměny** nebo **nevím**.

Změna povahy práce	Ano	Ne	Bezezměn	Nevím
Ředitelé ZŠ se ŠJ	0	0	2	2
Ředitelé MŠ se ŠJ	5	6	1	5
Ředitelé ŠJ s PS	3	3	6	0
Vedoucí ŠJ bez PS	3	5	0	3

Pro práci ředitelů ZŠ se přechodem na právní subjektivitu, co se školních jídelen týká, zřejmě nic nezměnilo, nebo pro ně není tato oblast prioritní.

U ředitelů MŠ je vidět, že se touto problematikou zabývají.

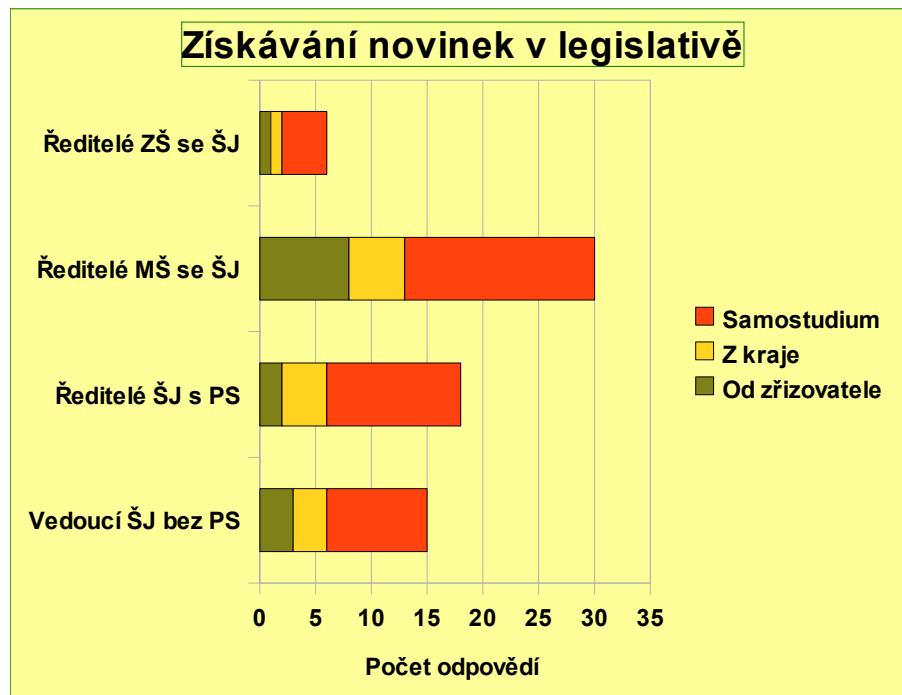
Otázka č.7 – Získávání novinek v legislativě?

V současné době, kdy vychází spoustu nových zákonů, vyhlášek a nařízení, chybí jednotný výklad. Školy a školská zařízení jsou právními subjekty, musí se řídit platnými zákony, neznalost zákona neomlouvá. Záleží na krajích, zřizovatelých a samotném vedení škol, jak se k dané situaci postaví.

Většina dotázaných zaškrtnla kombinaci dvou a více odpovědí, nesouhlasí proto celkový počet odpovědí s vybranými dotazníky.

Metodická pomoc	Od zřizovatele	Z kraje	Samostudium
Ředitelé ZŠ se ŠJ	1	1	4
Ředitelé MŠ se ŠJ	8	5	17
Ředitelé ŠJ s PS	2	4	12
Vedoucí ŠJ bez PS	3	3	9

Z grafu je dobře vidět, že u všech sledovaných skupin převládá metoda sledování změn v legislativě samostudiem. Ne každý kraj přistupuje k metodické pomoci stejně.



Otázka č.8 – Problémy v komunikaci.

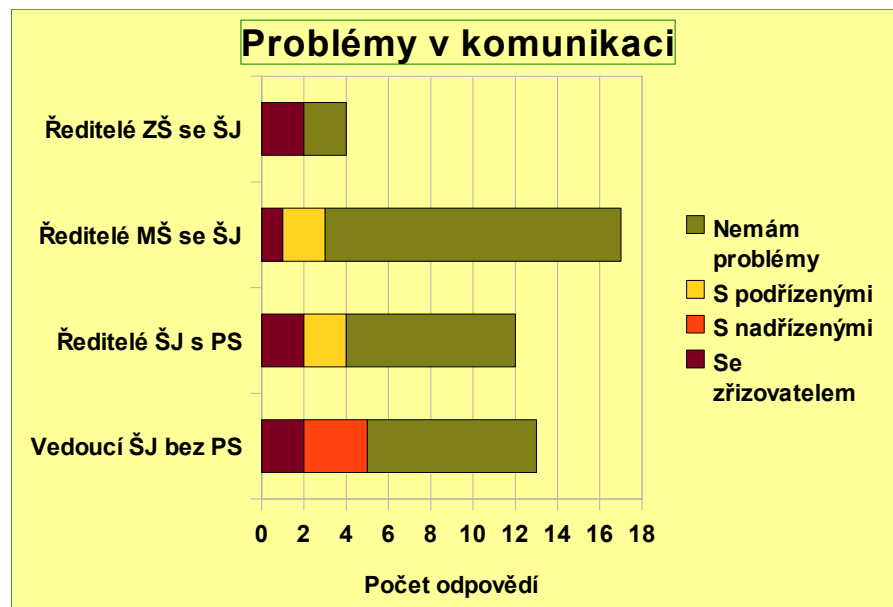
Záměrem bylo zjistit, zda existují problémy v komunikaci směrem ven, tzn. ke zřizovateli, nebo uvnitř zařízení, tzn. s podřízenými, v případě vedoucích školních jídelen s nadřízenými. Ideálním stavem by byla odpověď, že nejsou žádné problémy v komunikaci.

V případě vedoucích školních jídelen bylo označeno více možností.

X – není přímý nadřízený

Problémy v komunikaci	Se zřizovatelem	S nadřízenými	S podřízenými	Nemám problémy
Ředitelé ZŠ se ŠJ	2	X	0	2
Ředitelé MŠ se ŠJ	1	X	2	14
Ředitelé ŠJ s PS	2	X	2	8
Vedoucí ŠJ bez PS	2	3	0	8

Překvapivě převažuje ideální varianta: **nemám problémy**



Otázka č. 9 – Vyhovuje Vám současná pracovní pozice?

Cílem bylo zjistit zvláště u vedoucích ŠJ, které jsou součástí školy (MŠ), zda jsou spokojeni s kompetencemi, které jim jejich pracovní pozice vytváří, či zda uvažují o možnosti samostatného právního subjektu.

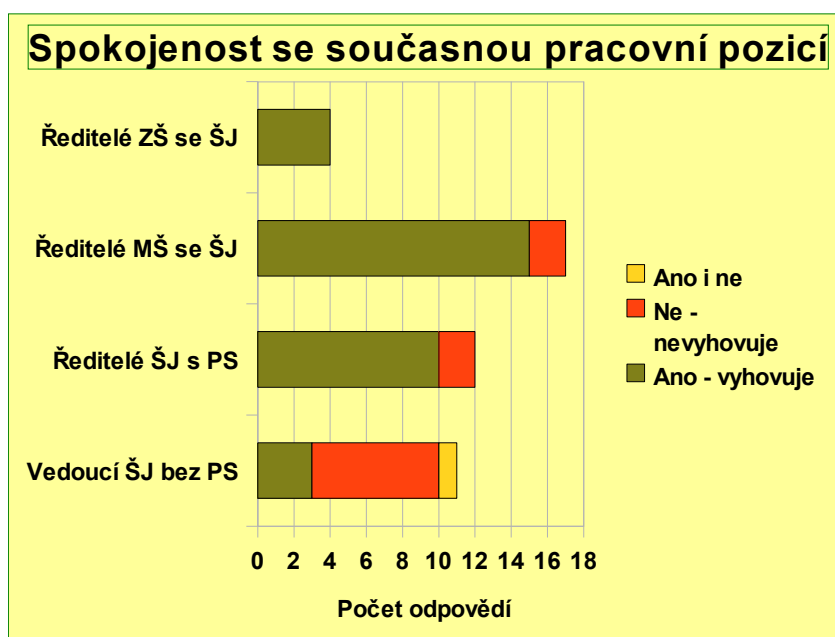
Opět se objevila další varianta odpovědí: **ano i ne**.

Současná pracovní pozice	Ano - vyhovuje	Ne - nevyhovuje	Ano i ne
Ředitelé ZŠ se ŠJ	4	0	0
Ředitelé MŠ se ŠJ	15	2	0
Ředitelé ŠJ s PS	10	2	0
Vedoucí ŠJ bez PS	3	7	1

Jak bylo předpokládáno, je vidět rozdíl v odpovědích z pozice ředitelů a z pozice jim podřízených vedoucích školních jídelen.

Ředitelům škol vesměs vyhovuje jejich současná pozice a dává jim dostatek prostoru k realizaci plánů (musí se ovšem pominout finanční stránka, ta leckde situaci ovlivňuje).

Naopak vedoucí školních jídelen nejsou převážně se svou současnou pracovní pozicí spokojeni.



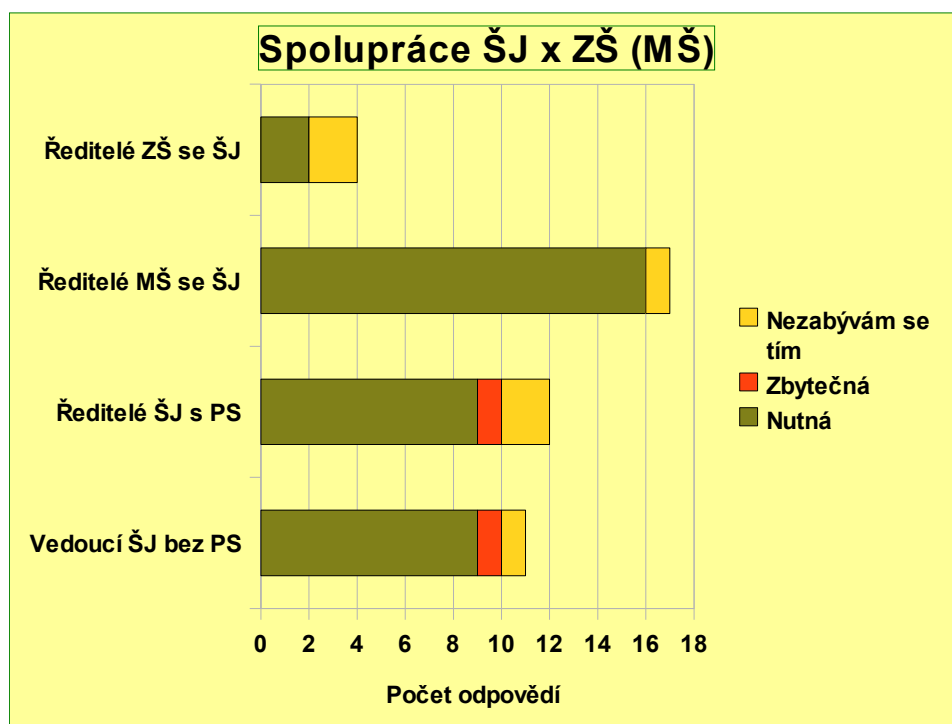
Otázka č.10 – Spolupráce ŠJ se ZŠ (MŠ).

Cílem otázky bylo zjistit, jaký je zájem managementu škol (MŠ) o spolupráci se školními jídelnami.

Spolupráce ŠJ x ZŠ (MŠ)	Nutná	Zbytečná	Nezabývám se tím
Ředitelé ZŠ se ŠJ	2	0	2
Ředitelé MŠ se ŠJ	16	0	1
Ředitelé ŠJ s PS	9	1	2
Vedoucí ŠJ bez PS	9	1	1

Na všech pozicích si uvědomují nutnost spolupráce školních jídelen se školami (MŠ), jen tak mohou fungovat školní zařízení zejména ve prospěch klientů, tzn.děť, žáků, rodičů, zřizovatele i zaměstnanců.

Objevily se však i odpovědi: **nezabývám se tím**. To by dokazovaly i výsledky výzkumu bakalářské práce Aleny Strosserové, která došla k závěru, že management ZŠ a MŠ se chová k vedoucím ŠJ nadřazeně. To samozřejmě brání dobré atmosféře na pracovišti a vypovídalo by to i o nezájmu, který projevili ředitelé MŠ a ZŠ v tomto dotazníkovém šetření.



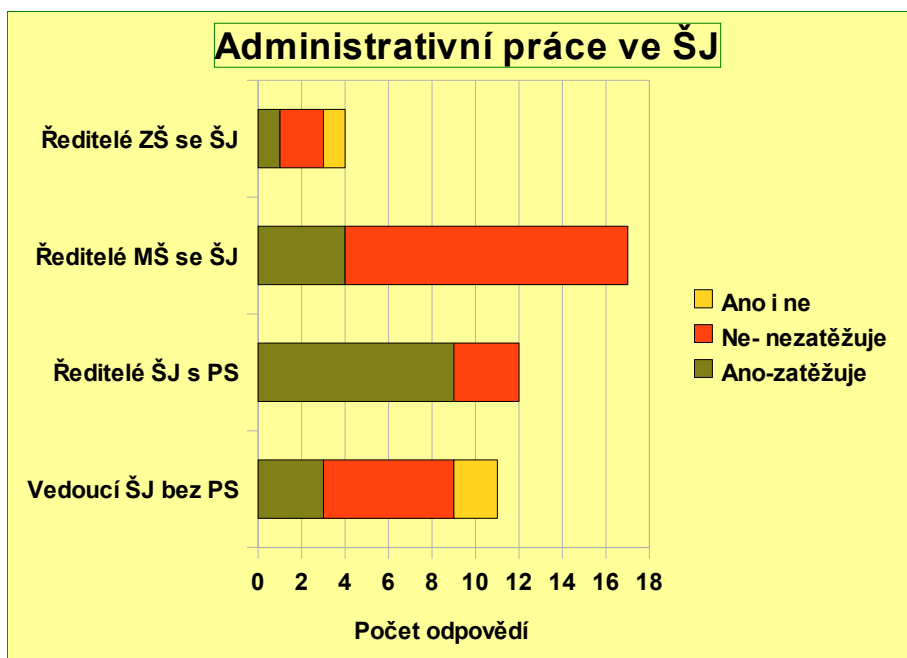
Otázka č. 11 - Zatěžují Vás administrativní práce spojené s vedením ŠJ?

Cílem bylo zjistit názor ředitelů na vedení své součásti, tzn. školní jídelny. Jedná se o zcela jiný styl řízení než jim vlastní. Školní jídelny nejsou zřízeny za účelem vzdělávání, ale poskytují službu, tzn. školní stravování. Mají prostor pro provozování doplňkové činnosti, jsou zaměřeny více komerčně.

I zde byla doplněna možnost odpovědi: **ano i ne**.

Administrativa ŠJ	Ano-zatěžuje	Ne- nezatěžuje	Ano i ne
Ředitelé ZŠ se ŠJ	1	2	1
Ředitelé MŠ se ŠJ	4	13	0
Ředitelé ŠJ s PS	9	3	0
Vedoucí ŠJ bez PS	3	6	2

Zde se dobře doplňují odpovědi ředitelek MŠ: **ne, nezatěžuje**, kompetence mají vedoucí ŠJ a odpovědi vedoucích ŠJ: **ne, nezatěžuje**, je to naše náplň práce.



Otázka č.12 – Může kvalitní školní jídelna přispět k dobrému image školy?

Nejen doporučení, dobrá pověst školy, kvalitní vzdělávací program, schopní učitelé, příjemná atmosféra školy, ale i kvalitní školní jídelna může v konečné fázi rozhodování ovlivnit rodiče při hledání nové školy. Jak jsou si toho vědomi zejména ředitelé škol, měla zjistit tato otázka.

Image ŠJ je důležitá	ANO	NE	NEVÍM
Ředitelé ZŠ se ŠJ	4	0	0
Ředitelé MŠ se ŠJ	17	0	0
Ředitelé ŠJ s PS	11	0	1
Vedoucí ŠJ bez PS	11	0	0

Zde panuje téměř 100% shoda, je zřejmé, že si všichni uvědomují důležitost školního stravování a jeho prezentace na veřejnosti.

Otázka č.13 – Propagujete ve škole školní stravu a zdravé stravování?

V ČR je jeden z nejpropracovanějších systémů školního stravování s dlouholetou tradicí.

Při pravidelném stravování je zaručen příjem potravin rovnoměrně nutričně vyvážených.

Uvědomuje si tuto skutečnost i vedení škol (MŠ), které jsou sloučeny v jeden subjekt se školní jídelnou?

Propagace zdravého stravování	Ano	Ne
Ředitelé ZŠ se ŠJ	4	0
Ředitelé MŠ se ŠJ	17	0
Ředitelé ŠJ s PS	12	0
Vedoucí ŠJ bez PS	11	0

I zde panuje 100% shoda. Ředitelé ZŠ a MŠ odpověděli bez výjimky a bez jakékoli poznámky **ano**, kdežto ředitelé školních jídelen s právní subjektivitou a vedoucí školních jídelen dodali poznámku: Ano, někdy proti všem a ne vždy se daří, jsou rozdílné představy ředitelů škol a managementu školních jídelen.

Právě právní subjektivita dává školním jídelnám, kde je u managementu předpoklad odborného vzdělání v oblasti výživy, velký prostor pro propagaci zdravého stravování. V současné době, kdy se není nutno držet přesně stanovených receptur, naopak pestrost, kreativita, odvaha a nové nápady jsou vítány, je možno využít krajové speciality, zakomponovat strážníkům chutně a nenásilně zdravé pokrmy do většinou jediného teplého jídla během celého dne. Ne vždy to všichni ocení, ale jedině vytrvalostí a pravidelným nabízením zdravé stravy si na ni strážníci zvyknou a budou ji i vyžadovat.

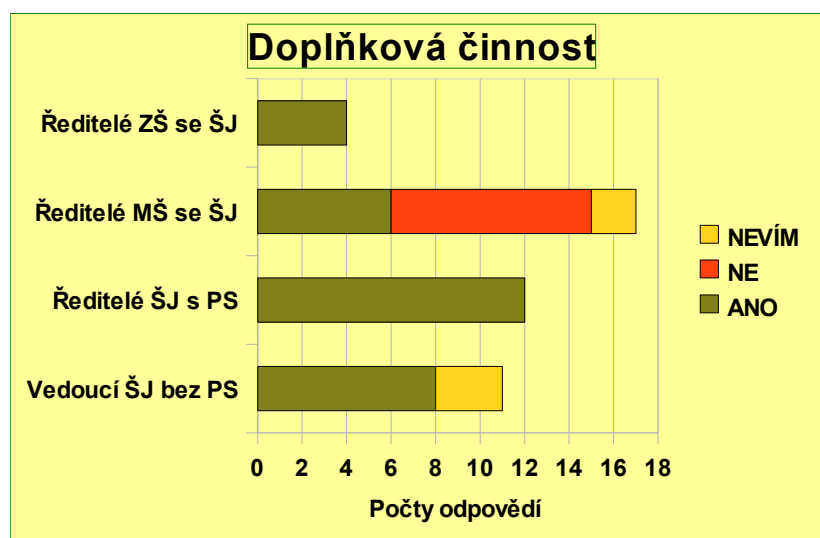
Otázka č.14 – Doplnková činnost = přínos?

Doplnkovou činností lze výrazně pomoci rozpočtu školy. Spousta škol a školských zařízení tuto možnost nevyužívá. Důvody jsou různé, nemají ji povolenu od zřizovatele, nemají podmínky pro provozování doplnkové činnosti, bojí se větší zátěže na účetní a zaměstnance školy nebo se bojí, že budou plátcí DPH. Jak vidí možnost využití doplnkové činnosti jednotlivé skupiny oslovených zkoumala otázka č.14.

Doplnková činnost	ANO	NE	NEVÍM
Ředitelé ZŠ se ŠJ	4	0	0
Ředitelé MŠ se ŠJ	6	9	2
Ředitelé ŠJ s PS	12	0	0
Vedoucí ŠJ bez PS	8	0	3

Ředitelé škol a školních jídelen považují doplnkovou činnost pro své zařízení za přínos.

Vedoucí školních jídelen také, ale v poznámkách uvádí, že vedení školy je proti. Ředitelky MŠ jsou opatrnější, doplnková činnost tam není tak častá.



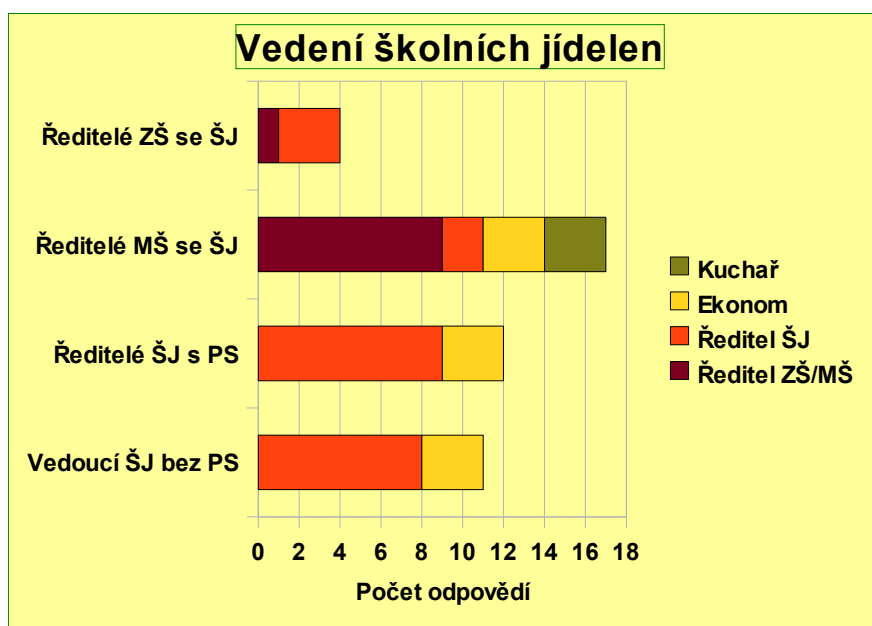
Otázka č.15 – Kdo by měl řídit školní jídelny?

Cílem otázky bylo zjistit, jaký je pohled na vedení školních jídelen z různých manažerských pozic. Zda se ředitelé škol (MŠ) považují za kompetentní k vedení školních jídelen, zda dovedou zcela využít možnosti, které provozování školní jídelny nabízí.

Vedení ŠJ	Ředitel ZŠ/MŠ	Ředitel ŠJ	Ekonom	Kuchař
Ředitelé ZŠ se ŠJ	1	3	0	0
Ředitelé MŠ se ŠJ	9	2	3	3
Ředitelé ŠJ s PS	0	9	3	0
Vedoucí ŠJ bez PS	0	8	3	0

Převažuje názor, že školní jídelny by měl vést ředitel/ka školní jídelny nejlépe s ekonomickým vzděláním, což ukazuje na to, že většina dotázaných si uvědomuje specifika vedení školní jídelny.

Názory ředitelek MŠ ukazují na to, že jsou s jídelnami, které jsou jejich součástí, více v kontaktu, více s nimi spolupracují, je pro ně samozřejmostí, že je vedou, zároveň však v poznámce dodávají: ve spolupráci s vedoucí ŠJ.



Otázka č.16 – Co je pro školu nejvýhodnější?

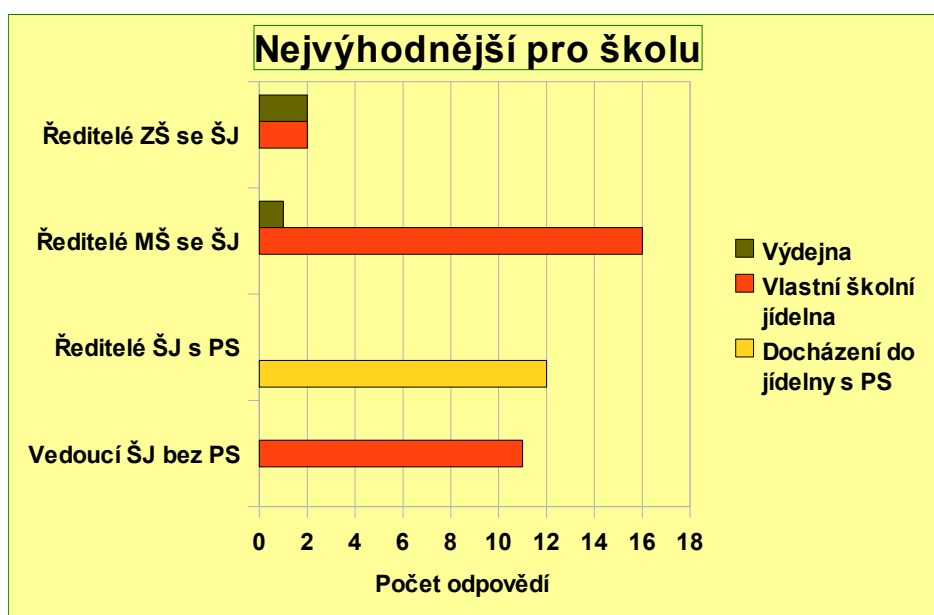
Další otázka měla zjistit k jakému typu zařízení školního stravování by dali dotazovaní přednost. Znovu je zaměřena na ředitele ZŠ (MŠ), kdy se zjišťuje, zda by byli raději zařízením bez školní jídelny.

Zařízení školního stravování	Výdejna	Vlastní školní jídelna	Docházení do jídelny s PS
Ředitelé ZŠ se ŠJ	2	2	0
Ředitelé MŠ se ŠJ	1	16	0
Ředitelé ŠJ s PS	0	0	12
Vedoucí ŠJ bez PS	0	11	0

Zde se projevilo mírný nesoulad s předcházejícími odpověďmi. Ač si ředitelé škol a vedoucí školních jídelen myslí, že školní jídelnu by měl vést ředitel ŠJ, tzn.samostatného právního subjektu, přesto upřednostňují jako nejlepší variantu vlastní zařízení školního stravování. Je možné, že došlo k nepochopení otázky a byla myšlena školní jídelna s PS, ale to je jen dohad.

Ředitelky MŠ shodně považují spojení školek se školní jídelnou za nejvýhodnější, znovu se zde projevuje možnost spolupráce a úzké vazby.

Je logické, že ředitelé školních jídelen s právní subjektivitou považují právě svou variantu pro školy za nejlepší možnou.



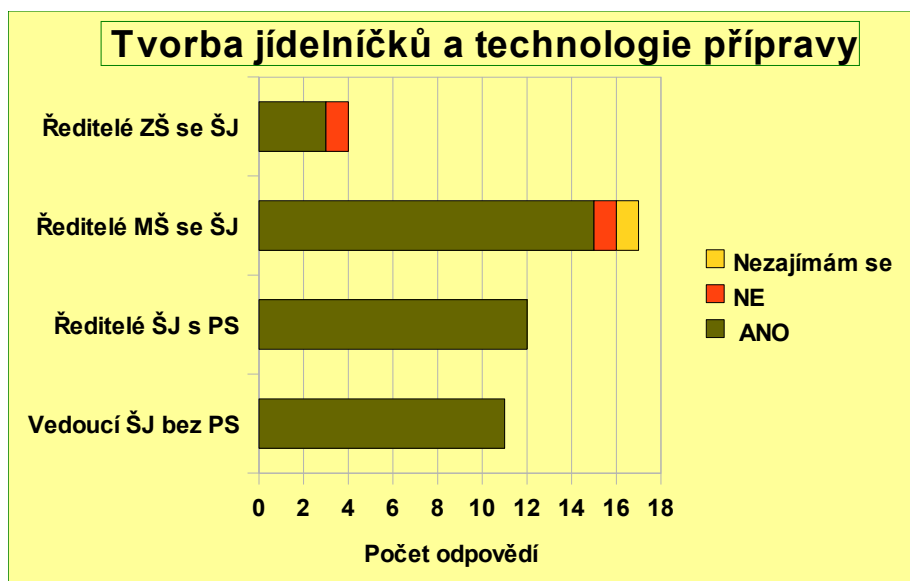
Otázka č.17 – Zájem o technologii přípravy pokrmů a skladbu jídelníčků?

Cílem otázky bylo zjistit jak dalece se management škol (MŠ) zajímá o práci vedoucích školních jídelen, zda komunikuje s vedoucími svého úseku, zda má určité představy o stylu vedení a vaření ve své školní jídelně.

Zájem	ANO	NE	Nezajímám se
Ředitelé ZŠ se ŠJ	3	1	0
Ředitelé MŠ se ŠJ	15	1	1
Ředitelé ŠJ s PS	12	0	0
Vedoucí ŠJ bez PS	11	0	0

Pro vedoucí a ředitele školních jídelen je samozřejmostí správná technologie přípravy pokrmů a skladba jídelníčků podle zásad správné výživy, je to jejich náplň práce.

Ředitelé škol (MŠ) si převážně uvědomují nutnost prosazování zdravého stravování ve školních jídelnách, zajímavé by bylo vložit upřesňující otázku, co si kdo pod pojmem zásady správné výživy představuje.



Otázka č. 18 – Dostatečné ohodnocení práce zaměstnanců ŠJ.

Dotazník byl tvořen v době, kdy otázka nepedagogických pracovníků nebyla zdaleka vyřešena. Bude zajímavé porovnat názory nadřízených a podřízených.

Dostatečné ohodnocení	Ano	Ne	Nezajímám se
Ředitelé ZŠ se ŠJ	0	4	0
Ředitelé MŠ se ŠJ	1	15	1
Ředitelé ŠJ s PS	2	10	0
Vedoucí ŠJ bez PS	0	11	0

Z tabulky je patrné, že prostředky na mzdy pro pracovníky školních jídelen jsou nedostačující z pohledu většiny oslovených.

Výborná je odpověď u dvou dotázaných managerů školního stravování: **ano**, jsem ředitelem právního subjektu a činím tak, aby moji zaměstnanci byli dobře ohodnoceni. Jinými slovy, zde je právní subjektivita na místě, využívá se zde zřejmě doplňková činnost ku prospěchu zařízení, strážníků i zaměstnanců.

Otázka č.19 – Doplnění profesních vědomostí u zaměstnanců školních jídelen.

Cílem otázky bylo zjistit, zda je umožňováno zaměstnancům školního stravování prohlubovat si profesní znalosti a dovednosti, či zda je vůbec zájem ze strany zaměstnanců o další vzdělávání.

Další vzdělávání	Ano	Ne	Není nutno
Ředitelé ZŠ se ŠJ	4	0	0
Ředitelé MŠ se ŠJ	17	0	0
Ředitelé ŠJ s PS	12	0	0
Vedoucí ŠJ bez PS	11	0	0

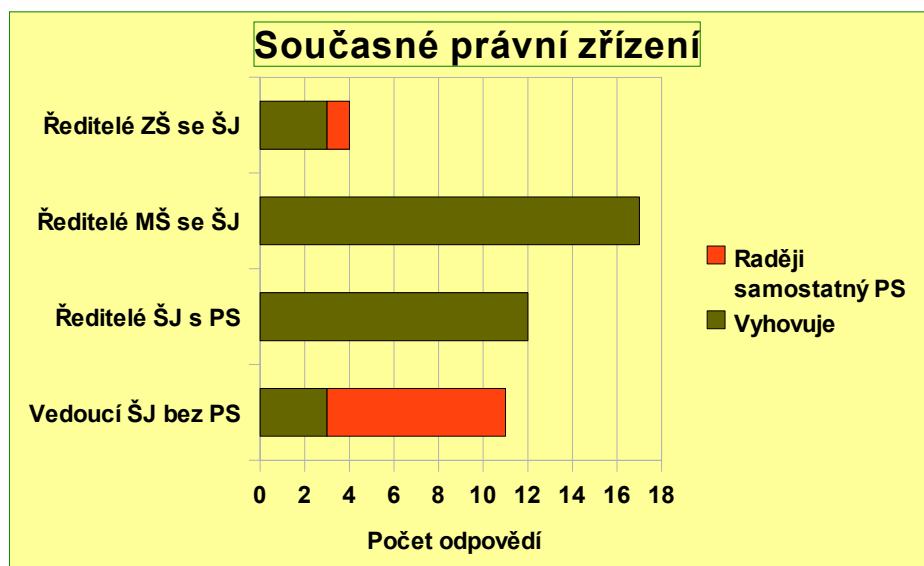
V odpovědích panuje ve všech skupinách shoda. Znamená to tedy, že ředitelé umožňují další vzdělávání vedoucím školních jídelen a zaměstnancům kuchyně. Všichni si zřejmě uvědomují nutnost zvyšování si kvalifikace při současném tempu vyvíjení se nových trendů ve stravování, nové technologie vaření a stoupání nároků strážníků a jejich rodičů. Pokud jsou si školy a školská zařízení těchto skutečností vědomi a reagují na ně, stanou se konkurenceschopní a využijí tak vědomostí svých a svých zaměstnanců ku prospěchu školy nebo školského zařízení.

**Otázka č.20 – Vyhovuje Vám současný stav právního zřízení Vašeho
školského zařízení nebo byste po zkušenostech volili jinak?**

Cílem otázky bylo zjistit, zda všem zúčastněným vyhovuje současný stav, či zda by ředitelé škol (MŠ) raději vedli školu nezatíženou vedením školní jídelny a naopak, zda by vedoucí školních jídelen byly raději ředitelkami školní jídelny s právní subjektivitou.

Současný stav	Vyhovuje	Raději samostatný PS	Sloučení více subjektů
Ředitelé ZŠ se ŠJ	3	1	0
Ředitelé MŠ se ŠJ	17	0	0
Ředitelé ŠJ s PS	12	0	0
Vedoucí ŠJ bez PS	3	8	0

Projevila se zde rozdílnost v názorech. Zatím co ředitelům škol (MŠ a ŠJ) současný právní zřízení vyhovuje, vedoucí školních jídelen by ve většině případů volily variantu být samostatným právním subjektem.



3. Závěr

Pro možnost zhodnocení, vyvrácení nebo potvrzení hypotéz, je vhodné využít výsledky výzkumného šetření pro diplomovou práci Bc. Jany Čermákové⁴. Na dotazníkové šetření reagovalo 64 ředitelů ZŠ libereckého regionu z 80 oslovených. V tomto kraji je 2,6% jídelen s právní subjektivitou nebo spol.s r.o. z celkového počtu 351 školních jídelen, jak je zaznamenáno na str.16 této práce. Pro tento výzkum tedy více než postačující vzorek respondentů.

86% dotázaných ředitelů uvedlo, že jejich součástí je školní jídelna. Většina zastává názor, že školní stravování ke škole neodmyslitelně patří, školní stravování pro ně zátěží spíše není.

Téměř všichni uvedli, že podporují rozvoj školního stravování, propagují stravování podle zásad správné výživy a uvědomují si výhody školního zařízení pro školu. Neradi by se školních jídelen vzdávali.

Jsou tu tedy na jedné straně názory ředitelů libereckho kraje a na straně druhé nezáměr oslovených ředitelů ZŠ v rámci výzkumu této bakalářské práce. Vyjadřují se tedy většinou ti, kteří o školní stravování zájem mají.

Kvalitní, moderní nápaditá školní jídelna je přínosem pro každou základní i mateřskou školu. Je však přínosem pro školní jídelnu ředitel s pedagogickým a manažerským vzděláním bez znalosti problematiky a specifik školního stravování?

Zajisté tato kombinace může fungovat a funguje, ale za přesně daných podmínek. Aby se školní jídelny mohly dále rozvíjet, modernizovat a inovovat, musí v jejich čele stát kvalifikovaná vedoucí, které jsou dány jasné kompetence, možnost samostatně rozhodovat a je s ní jednáno jako s partnerem, jako s managerem stravovacího úseku, který je součástí školy.

Ředitelky MŠ považují školní jídelny jednoznačně za svou součást. Osvojení si správných stravovacích návyků u předškolních dětí je jednou z funkcí mateřských škol. Činnost školních jídelen, které jsou součástí MŠ, je často zapojena do školních vzdělávacích programů. Není výjimkou, že zdravý, vyvážený jídelníček a propagace zdravého životního stylu pomůže rodičům při konečném výběru MŠ. Ale opět je důležitá role vedoucí ŠJ a způsob komunikace s ředitelkou MŠ.

4 ČERMÁKOVÁ, Jana. *Jak vnímají školní stravování ředitelé škol?* [online]. 2007, č.2. Dostupné z: <<http://www.spolvyziva.cz>>

Hypotéza č.1 se tedy potvrdila jen částečně. Ředitel ZŠ (MŠ), který dobře rozumí problematice svého zařízení, je schopen vést školní jídelnu, ale jen s kvalifikovanou vedoucí školní jídelny, které jsou dány jasné kompetence.

Podle výsledků dotazníkového šetření by školní jídelnu měla řídit nejlépe ředitelka ŠJ s ekonomickým vzděláním a vzděláním z oblasti výživy. Pedagogické vzdělání zde není nutné.

Hypotéza č.2 se tedy potvrdila. Pokud bude existovat spolupráce mezi školní jídelnou s právní subjektivitou a školami, pokud budou kraje poskytovat metodickou pomoc svým zařízením a právní subjekty budou mít podporu ze strany zřizovatele, pak právní subjektivita je pro zařízení školního stravování dobré řešení.

Výzkumem se podařilo porovnat rozdílné názory ředitelů škol (MŠ) a jejich zaměstnanců (vedoucích ŠJ) na stejnou věc.

Z dotazníkového šetření přirozeně vplynuly další možnosti řešení dané problematiky. Zajímavé by bylo provést výzkum mezi zřizovateli – kraji i obcemi, jaký názor mají na právní subjektivitu školních jídelen, případně jaké mají zkušenosti s právní subjektivitou svých zařízení, jaký je zájem ze strany školních jídelen o právní subjektivitu, je-li nějaký, jakou formou poskytují metodickou pomoc svým zařízením a tyto informace mezi kraji vzájemně porovnat.

4. Seznam použité literatury

1. ATre, v.o.s. *Ředitel školy a školní jídelna* [CD-ROM]. 2008. Nový Bydžov.
2. ČERMÁKOVÁ, Jana. *Jak vnímají školní stravování ředitelé škol?* [online]. 2007, č.2. Dostupné z: <<http://www.spolvyziva.cz>>.
3. MŠMT ve spolupráci s MF. *Metodická pomoc školám, předškolním zařízením a školským zařízením zřizovaným obcí při přechodu na právní subjektivitu*. č.j.23 620/2002-60.
4. OGRODNÍK, Zdeněk st. *Démon právní subjektivity*. [online]. 2002. Dostupné z: <<http://www.ceskaskola.cz/>>.
5. STROSSEROVÁ, Alena. *Role vedoucí školní jídelny v managementu školy: závěrečná bakalářská práce*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta pedagogická, 2006. 105 l. Vedoucí bakalářské práce Mgr.Václav Havelka.
6. Ústav pro informace ve vzdělávání. [online]. *Výkony regionálního školství 2008/09*. Dostupné z:<<http://www.uiv.cz/>>.
7. Zákon č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Příloha č.1 - dotazník

Vážené kolegyně a kolegové,

jsem ředitelkou Školní jídelny s právní subjektivitou a zároveň studentkou 3. ročníku bakalářského studia školského managementu. Dovoluji si oslovit ty z Vás, kterým není lhostejné školní stravování a požádat o 10 minut Vašeho času potřebného k vyplnění tohoto dotazníku.

Cílem šetření je porovnat možnosti a podmínky samostatných školních jídelen a jídelen sloučených v jeden subjekt se školským zařízením, a to jak z pohledu jídelen, tak škol.

Výsledky budou podkladem pro výzkumnou část mé bakalářské práce, která může být i pro Vás zdrojem informací.

Na úvod Vás prosím o několik údajů k Vaší osobě. Budou sloužit pouze ke srovnání odpovědí podle různých skupin.

Správnou odpověď označte křížkem.

- | | |
|----------------------------------|--------------------------|
| 1. Jste ředitel/ka ZŠ se ŠJ | <input type="checkbox"/> |
| Jste ředitel/ka MŠ se ŠJ | <input type="checkbox"/> |
| Jste ředitel/ka ŠJ | <input type="checkbox"/> |
| Jste vedoucí ŠJ | <input type="checkbox"/> |
| 2. Ve funkci jste méně než 1 rok | <input type="checkbox"/> |
| 1 – 5 let | <input type="checkbox"/> |
| 5 a více let | <input type="checkbox"/> |
| 3. Jste muž | <input type="checkbox"/> |
| žena | <input type="checkbox"/> |

-
- | | |
|---|--------------------------|
| 4. Při rozhodování, zda budete právním subjektem (PS), nebo jeho součástí | |
| jste se rozhodli samostatně | <input type="checkbox"/> |
| dali jste na doporučení zřizovatele | <input type="checkbox"/> |
| neměli jste možnost volby | <input type="checkbox"/> |

5. Měli jste dostatek informací potřebných k přechodu na PS?
- ANO
- NE
6. Byli jste připraveni při sloučení se ŠJ na změnu povahy práce?
- ANO
- NE
7. Jakou cestou se k Vám dostávají novinky v legislativě?
- od zřizovatele
- metodikou z kraje
- samostudiem
8. Máte problémy v komunikaci
- se zřizovatelem
- s nadřízeným
- s podřízenými
- nemám problémy
9. Myslíte si, že Vám Vaše současná pracovní pozice dává dostatečný prostor pro rozhodování a realizaci svých plánů?
- ANO
- NE
10. Považujete spolupráci ŠJ x ZŠ (a naopak) za :
- nutnou
- zbytečnou
- nezabývám se tím

11. Zatěžují Vás administrativní práce spojené s vedením ŠJ?

ANO

NE

12. Myslíte si, že kvalitní ŠJ může přispět k dobrému image školy?

ANO

NE

NEVÍM

13. Propagujete ve škole školní stravu a zdravé stravování?

ANO

NE

14. Považujete možnost doplňkové činnosti za přínos pro Vaše zařízení?

ANO

NE

NEVÍM

15. Kdo by měl podle Vás řídit Školní jídelny?

ředitel/ka školy (MŠ)

ředitel/ka ŠJ

ekonom/ka

kuchař/ka

16. Co je podle Vás pro školu výhodnější?

výdejna a dovoz jídel z centrální vývařovny

vlastní školní jídelna

docházení žáků do jídelny s právní subjektivitou

17. Zajímáte se o technologii přípravy pokrmů a skladbu jídelníčků ve Vaší školní jídelně (podle zásad správné výživy)?

ANO

NE

NEZAJÍMÁM SE

18. Myslíte si, že je práce zaměstnanců školních jídelen dostatečně ohodnocena?

ANO

NE

NEZAJÍMÁM SE

19. Měli by vedoucí pracovníci ve školním stravování pravidelně doplňovat své profesní vědomosti?

ANO

NE

NENÍ NUTNO

20. Vyhovuje Vám současný stav právního zřízení Vašeho školského zařízení nebo byste po zkušenostech volili jinak?

současný stav vyhovuje

raději bychom byli samostatný právní subjekt

volili bychom sloučení více subjektů